

předjímají k úkonu odnětí věci přibrání osoby, která není na dané trestní věci zúčastněna.

Závěr

Cílem tohoto článku bylo přinést přehled a komentář k některým právním a povinnostem auditorů při odhalování protiprávního jednání v trestním řízení. Tak jako je tomu u jiných fyzických a právnických osob, i auditor má povinnost poskytovat orgánům činným v trestním řízení příslušnou součinnost. V jeho případě je však součinnost ohraničena zákonnou povinností zachovávat mlčenlivost.

Pochybením auditora, jež by mohlo být sankcionováno, by bylo, pokud by auditor nesdělil orgánům činným v trestním řízení příslušné informace tehdy, byl-li by k tomu podle právních předpisů povinen. Na druhou stranu by ale pochybením byl i případ, kdy by auditor informace, jež jsou kryty zákonnou povinností mlčenlivosti, v každém případě a bez dalšího orgánům činným v trestním řízení sdělil. Mohl by se tím dopustit

porušení povinnosti mlčenlivosti, které by navodilo jiné formy profesní odpovědnosti auditora (zejména odpovědnost disciplinární, popř. soukromoprávní).

Je tedy více než nutné, aby při jakýchkoliv pochybenostech auditor vždy vyhledal ve věci kvalitní právní pomoc. Prevencí je samozřejmě také již samotné zvážení přijetí zakázky, a to s ohledem na ostatní právní předpisy.

Jan Molín

Ing. Jan Molín, Ph.D. absolvoval obor účetnictví a finanční řízení podniku na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze. Působí na katedře finančního účetnictví a auditingu, kde v roce 2010 obhájil doktorskou práci. Od roku 1999 je daňovým poradcem, praxi vykonává v účetní a poradenské společnosti MIVO s.r.o., kde je současně jednatelem.

Novela zákona o znalcích – porovnání právní úpravy ČR versus SR

Matěj Maršala

Předložená novela ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila je vedena snahou určitě o dobrý krok směrem ke zpřehlednění a zprůsvětlení

podmínek pro výkon znalecké činnosti, která nepochybně potřebuje jisté úpravy zejména s ohledem na stáří zákona, který byl napsán před 44 lety. Její provedení se ale zdá dost nešťastné, a to i s ohledem na některá ustanovení, která zůstala bez větších změn a dle názorů odborné znalecké obce je lze považovat za stejně palčivé jako zavedení postihů, které jsou touto novelou upraveny.

Panují obavy i s ohledem na aktuální vývoj na české politické scéně, že nový zákon sice bude opětovně připraven, nčméně nedojde k jeho schválení, jak tomu již

bylo za předchozích vlád, a takto připravená a předložená novela bude pouze trestat, nicméně nemožní (nezpřehlední) jmenování nových znalců.

Domnívám se, že se předkladatel této novely mohl zaměřit raději na sepsání zcela nového zákona, než na předkládání polovičaté novely. Pro inspiraci není potřeba chodit ani tak daleko, stačí se inspirovat například zákonem, který byl schválen v roce 2004 na Slovensku. Tento zákon platí na Slovensku

od roku 2004 lze považovat za moderní a v současnosti plně splňující požadavky na výkon znalecké činnosti v rámci evropského prostoru.

Dále je uvedeno několik klíčových oblastí, které buď předložená novela zcela ignoruje, upravuje nebo nově zavádí a je provedeno jejich srovnání se zákonem platným na Slovensku.

Jmenování

V porovnání s předkládanou novelou zákona č. 36/1967 Sb. o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela“), která vůbec nemění jmenování znalců pro jednotlivé obory, v § 3 odst. 1 uvádí: „Znalce jmenuje pro jednotlivé obory ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu...“, platí na Slovensku moderní ustanovení § 5 zákona č. 382/2004 o znalcích, tlumočnících a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (dále

jen „zákon č. 382/2004“), říkájíci: „Ministerstvo zapíše do seznamu do 60 dnů od doručení písemné žádosti o zápis fyzickou osobu, která je způsobilá k právním úkonům, bezúhonná, získala příslušné vzdělání, skončila speciální vzdělání, vykonávala praxi v oboru nejméně sedm let, složila zkoušku z příslušného oboru, odvětví, úspěšně skončila speciální studium, má materiální vybavení, nebyla v posledních třech letech vyškrtuta ze seznamu a složila slib“. Obdobně tomu je i u právnických osob. Předkládaná novela opět neřeší prostředí, které při vydávání znaleckých oprávnění pánuje a kde je jmenování, resp. nejmenování potenciálních znalců a znaleckých ústavů netransparentní, a vyvolává pochybnosti, kdo se může znalcem/znaleckým ústavem stát a zda se tak děje jen dle skutečné potřeby.

Znalecký deník a znalecký posudek

Obdobně jako u podmínek jmenování jsou nedostatečně dotazeny i další paragrafy, novela sice v § 15 upravuje, že deník, který si znalci vedou, je možné vést v listinné nebo elektronické podobě, ale již do detailu neřeší, co má takový deník obsahovat (požaduje pouze předmět, objednatel, výši odměny a den proplacení). Na druhé straně v zákonu č. 382/2004 je v § 14 jasně zakotvené, co musí znalecký deník obsahovat, je to např. pořadové číslo úkonu v kalendářním roce, zadavatel, datum vyžádání, datum vykonání, účel a předmět, objekt úkonu, výše honoráře. Dále předložená novela zcela postrádá jakékoliv ustanovení ve vztahu k obsahovému vymezení znaleckého posudku, v porovnání se zákonem č. 382/2004, kde je toto upraveno v § 17 v odst. 1 a násl. V současnosti u nás platí jediná metodická pomůcka (příručka) sestavená ČNB pro účely veřejných nabídek, která není nikterak závazná.

Odměňování a náhrada nákladů

Co se týče odměňování a náhrady nákladů, je patrné, že česká novela se v § 17 značně inspirovala slovenským zákonem, i když v podstatných bodech ji již bohužel nekopíruje. V předložené novele je zakotveno, že znalci náležejí za vykonání znaleckého úkonu odměna, která se řídí prováděcím předpisem. V zákoně č. 382/2004 platícím na Slovensku se v § 3 uvádí: „Znalec se může dohodnout se zadavatelem na smluvní odměně, jestli se nedohodnou, náleží mu tarifní odměna“. Tato formulace tedy nevylučuje možnost, že by znalec, resp. znalecký ústav pracoval v soudních řízeních za obvyklé sazby účtované v rámci běžných obchodních vztahů, což se jistě jeví jako transparentnější (férové) i s ohledem na náročnost, se kterou se znalci setkávají při práci pro

soudy a zároveň sazby, které si můžou dle prováděcí vyhlášky účtovat. Takováto formulace by v předkládané novele jistě odstranila „odpor“ znalců k práci pro české soudy a zároveň i zkvalitnila jejich práci.

Dále předložená novela zcela opomíjí situace, kdy je znalec povinen vykonat úkon prioritně nebo jeho vykonání bude za mimořádně obtížných okolností. V rámci již zmiňovaného zákona č. 382/2004 je možné přiznanou tarifní odměnu v těchto případech i zvýšit.

Pozastavení a zánik práva vykonávat znaleckou činnost

Navrhovaná novela zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících byla dle vyjádření ministra spravedlnosti tvořena převážně v duchu zpřísnění podmínek výkonu znalecké činnosti. Podobně jako celé novele, tak i ustanovením § 20, 20a a 20c a násl. se dá

inzerce

ANAG
www.anag.cz

Občanský zákoník v dotazech a odpovědích
brožovaná 696 stran 559 Kč

Účetní a daňová problematika bytových družstev a společenství vlastníků jednotek od A do Z
brožovaná 400 stran 379 Kč

Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi
brožovaná 120 stran 259 Kč

ABECEDA bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
kroužková 504 stran 599 Kč

QR code

vytýkat jejich neúplnost a nejednoznačnost, zejména pak s ohledem na případné sankce. V § 20 a násl. dochází k definování podmínek, za kterých může dojít k zániku či pozastavení výkonu činnosti. K pozastavení může dojít z rozhodnutí předsedy krajského soudu nebo ministra spravedlnosti, a to tehdy, bylo-li vůči znalci zahájeno řízení o způsobilosti znalce k právním úkonům, zahájeno trestní řízení nebo má na základě pravomocného rozhodnutí nastoupit k trestu odnětí svobody. K zániku výkonu činnosti dochází smrtí, prohlášením za mrtvého, zbavením způsobilosti k právním úkonům, pravomocným odsouzením za úmyslný trestný čin, pravomocným uložením sankce vyškrtnutí ze seznamu, na základě vlastní žádosti. Dle slovenského zákona č. 382/2004 dochází k vyškrtnutí ze seznamu znalců na základě vlastní žádosti, při nevzniknutí pojištění za škodu při výkonu činnosti do tří měsíců od jmenování, výkon činnosti bez pojištění, při ukončení činnosti v oboru, pro který byl jmenován, na základě udělení sankce vyškrtnutí, nevyhovění požadavku na odbornou způsobilost (systém celoživotního vzdělávání) nebo když znalec více než půl roku nevykonává znaleckou činnost ze zdravotních důvodů.

Přestupky a sankce

Za přestupek se dle předložené novely bude nově považovat takové jednání, kdy dochází k výkonu činnosti v rozporu s § 8 (vykonání řádné činnosti ve stanovené lhůtě a v daném oboru), § 10 (výkon činnosti znalce osobně či ve spolupráci s konzultanty), § 10a (porušení mlčenlivosti), § 11 (podání znaleckého posudku ve věci, kde byl vyloučen), § 12 (odmítnutí poskytnutí posudku orgánu veřejné moci), § 13 (opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek), § 15 (nevedení řádného znaleckého deníku), § 17 odst. 3 (nesprávné vyúčtování odměny), § 20 odst. 4 (výkon činnosti v případě jejího pozastavení). Výše pokut se liší v závislosti na závažnosti přestupku, a to od 50 do 200 tisíc Kč (u znaleckého ústavu až do 400 tisíc Kč), další sankcí může být i vyškrtnutí ze seznamu znalců/znaleckých ústavů. Ve slovenském zákoně č. 382/2004 se považuje za přestupek neoprávněné vydávání se za znalce, porušení povinností dle § 8 (neodevzdání průkazu znalce do 15 dní od vyškrtnutí ze seznamu) a porušení

§ 13 (povinnost mlčenlivosti). Maximální výše pokuty činní 40 tisíc Sk (cca 1327 EUR). V případě správního deliktu může být uložena pokuta do 50 tisíc Sk (cca 1659 EUR) u fyzické osoby a až do výše jednoho milionu Sk (33 193 EUR) u právnické osoby.

Závěr

Prezentované srovnání předkládané novely a platného znění slovenského zákona č. 382/2004 mělo za účel poukázat na rozdíly, resp. nedostatky předkládané novely, která se v současnosti nachází ve druhém čtení. Domnívám se, že předložená novela bude jen dalším pokusem o regulaci činnosti znalecké obce bez adekvátní liberalizace přístupu mladší a dnes již i zkušené generace, která se po 22 letech od „sametové“ revoluce v české kotlině zformovala a nadále zůstane „spolkem privilegovaných“. Výsledkem předložené novely tak bude pouze zavedení biče na všechny stávající znalce, který legálně umožní proškrtání jejich současného stavu bez adekvátních podmínek pro jmenování nových znalců.

Matěj Maršala

Ing. Matěj Maršala, MSc. pracuje jako konzultant ve znaleckém ústavu NSG Morison od roku 2008. Předtím působil ve společnosti Rödl & Partner. Oceňování se věnuje již více než šest let. V rámci své praxe pracoval na významných projektech pro mezinárodní společnosti působící v oblasti potravinářského, chemického a zpracovatelského průmyslu. V současnosti se zabývá projekty klasifikace položek majetku pro účely účetnictví, obvyklým nájemným jednotlivých položek dlouhodobého majetku a transakcemi s nemovitostmi. Vysokoškolské vzdělání získal na Vysoké škole podnikání v Ostravě a dále na University of Central Lancashire ve Velké Británii. Pro znaleckou činnost též absolvoval řadu odborných kurzů doma i v zahraničí. Mluví anglicky a německy.

Nejpalčivější problém mého podnikání spočívá v otázce, kde ty vydělané peníze uskladnit.
Kresba: Ivan Svoboda